

AKTIVA sistem doo

Osnivanje preduzeća i radnji | Računovodstvena agencija | Poresko savetovanje
Propisi besplatno www.aktivasisistem.com Obrasci besplatno

ODLUKA

o bližim uslovima i načinu vršenja kontrole menjačkog poslovanja

("Sl. glasnik RS", br. 84/2018)

Osnovne odredbe

1. Ovom odlukom propisuju se bliži uslovi i način vršenja kontrole menjačkog poslovanja:

1) rezidenta - privrednog subjekta koji se bavi pružanjem poštanskih usluga i koji menjačke poslove obavlja na osnovu posebnog zakona kojim se uređuje njegova delatnost (u daljem tekstu: javni poštanski operator);

2) rezidenata - pravnih lica i preduzetnika kojima je, u skladu sa Zakonom o deviznom poslovanju (u daljem tekstu: Zakon), izdato ovlašćenje za obavljanje menjačkih poslova (u daljem tekstu: ovlašćeni menjači).

Kontrola menjačkog poslovanja banaka vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuju banke i propisom kojim se uređuju bliži uslovi i način vršenja kontrole banaka i posebne revizije banke.

2. Predmet kontrole iz tačke 1. ove odluke jeste provera i utvrđivanje zakonitosti i pravilnosti obavljanja menjačkih poslova u skladu sa Zakonom, propisom Narodne banke Srbije kojim se uređuju uslovi i način obavljanja menjačkih poslova i drugim deviznim propisima, kao i ugovorom o obavljanju menjačkih poslova koji je javni poštanski operator, odnosno ovlašćeni menjač (u daljem tekstu: subjekt kontrole) zaključio s bankom, odnosno bankama.

3. Pojmovi menjačko mesto, blagajničko mesto, softver i radni dan menjača, u smislu ove odluke, imaju značenje utvrđeno Zakonom i propisom Narodne banke Srbije kojim se uređuju uslovi i način obavljanja menjačkih poslova.

Radni dan, u smislu ove odluke, jeste svaki dan osim subote, nedelje i dana državnog i verskog praznika koji je proglašen neradnim danom u Republici Srbiji.

Uslovi i način vršenja kontrole

4. Kontrolu iz tačke 1. ove odluke (u daljem tekstu: kontrola) Narodna banka Srbije vrši na sledeće načine:

1) posredno - prikupljanjem, praćenjem, proveravanjem i analizom izveštaja i druge dokumentacije koju joj subjekt kontrole dostavlja na osnovu Zakona i propisa Narodne banke Srbije, odnosno na njen zahtev, kao i druge dokumentacije, odnosno podataka kojima Narodna banka Srbije raspolaze;

2) neposredno - kontrolom obavljanja menjačkih poslova na menjačkom mestu i blagajničkom mestu, kao i drugom mestu koje je u vezi sa obavljanjem menjačkih poslova, odnosno u svim prostorijama subjekta kontrole i u prostorijama lica koja su sa subjektom kontrole povezana imovinskim, upravljačkim ili poslovnim odnosima - uvidom u poslovne knjige, ugovore i drugu

dokumentaciju koja se odnosi na menjačko poslovanje subjekta kontrole, odnosno poslovanje tog lica.

Narodna banka Srbije u vršenju kontrole saraduje s Poreskom upravom, carinskim organom, odnosno drugim nadležnim organima. Ova saradnja naročito podrazumeva međusobnu razmenu podataka, nalaza i informacija potrebnih za vršenje kontrole.

Posredna kontrola

5. Proveru zakonitosti i pravilnosti obavljanja menjačkih poslova Narodna banka Srbije vrši kontinuirano na osnovu izveštaja koje subjekt kontrole dostavlja u skladu s propisom iz tačke 3. stav 1. ove odluke, druge dokumentacije koju joj subjekt kontrole dostavlja na osnovu Zakona i propisa Narodne banke Srbije, odnosno na njen zahtev, kao i druge dokumentacije, odnosno podataka kojima Narodna banka Srbije raspolaže.

6. Narodna banka Srbije sačinjava zapisnik o izvršenoj posrednoj kontroli ako tom kontrolom utvrdi da je subjekt kontrole učinio nezakonitosti, odnosno nepravilnosti u obavljanju menjačkih poslova.

Na postupak nakon sačinjavanja zapisnika o izvršenoj posrednoj kontroli shodno se primenjuju odredbe ove odluke koje se odnose na postupak neposredne kontrole.

Neposredna kontrola

7. Neposrednu kontrolu vrše zaposleni u Narodnoj banci Srbije koje rešenjem za to odredi guverner ili lice koje on ovlasti (u daljem tekstu: ovlašćena lica).

U rešenju iz stava 1. ove tačke navode se naročito: naziv subjekta kontrole, predmet kontrole i datum početka kontrole.

U toku neposredne kontrole rešenje iz stava 1. ove tačke može se dopuniti, odnosno izmeniti.

Donošenjem rešenja iz stava 1. ove tačke pokrenut je postupak neposredne kontrole subjekta kontrole. Ovo rešenje uručuje se zastupniku, odnosno drugom ovlašćenom licu subjekta kontrole ili drugom angažovanom licu subjekta kontrole koje se zatekne u njegovim poslovnim prostorijama po dolasku u te prostorije.

Narodna banka Srbije može angažovati druga lica koja će prisustvovati neposrednoj kontroli radi pružanja odgovarajuće stručne podrške ovlašćenim licima pri vršenju te kontrole.

8. Subjekt kontrole dužan je da ovlašćenom licu omogući nesmetano vršenje kontrole i da saraduje s tim licem.

Subjekt kontrole dužan je da ovlašćenom licu, radi vršenja kontrole, omogući pristup menjačkom mestu i blagajničkom mestu, kao i svim drugim mestima koja su u vezi sa obavljanjem menjačkih poslova, da mu stavi na uvid poslovne knjige, dokumentaciju i podatke koje to lice zahteva - u pismenoj ili elektronskoj formi, kao i da mu omogući nesmetan i potpun pristup opremi, bazama podataka, računarskim programima i softveru koje koristi, odnosno drugim resursima informacionog sistema.

Ako su dokumentacija i podaci iz stava 2. ove tačke sačinjeni na jeziku koji nije srpski, Narodna banka Srbije može od subjekta kontrole zahtevati da o svom trošku obezbedi prevod te dokumentacije i podataka na srpski jezik, koji je overio sudski tumač.

Zastupnici, odnosno odgovorna i ovlašćena lica subjekta kontrole obavezni su da ovlašćenom licu, na njegov zahtev, daju i pismene odgovore na pitanja koja im se postave, u roku koji je utvrđen u tom zahtevu, kao i da, po potrebi, pruže dokaze u vezi s tim odgovorima.

9. U vršenju neposredne kontrole ovlašćeno lice može da preduzima sledeće radnje:

- 1) da pristupa menjačkom mestu i blagajničkom mestu, kao i drugim mestima koja su u vezi sa obavljanjem menjačkih poslova, odnosno drugim prostorijama menjača;
- 2) da zahteva da se obezbede kopije dokumenata koji su u vezi s predmetom kontrole i/ili tehnička podrška prilikom pristupa poslovnim knjigama u elektronskom obliku;
- 3) da pregleda poslovna mesta, odnosno poslovne prostorije, predmete, uređaje i opremu u vezi s predmetom kontrole;

4) da utvrdi identitet lica koja rade na poslovima koji su predmet kontrole, kao i identitet odgovornih lica menjača;

5) da neposredno komunicira sa odgovornim licima i radnicima koji neposredno obavljaju menjačke poslove radi dobijanja informacija i objašnjenja koji se odnose na predmet kontrole;

6) da zatraži suzdržavanje od svakog postupanja koje je u suprotnosti sa odredbama Zakona i drugog propisa.

10. Narodna banka Srbije, odnosno ovlašćeno lice može u toku neposredne kontrole od subjekta kontrole privremeno oduzeti devize, efektivni strani novac, čekove, hartije od vrednosti, dinare, predmete, isprave i dokumentaciju - ako postoji osnovana sumnja da su upotrebljeni za izvršenje krivičnog dela ili prekršaja ili da su bili namenjeni takvoj upotrebi ili da su nastali izvršenjem krivičnog dela ili prekršaja.

Ovlašćeno lice izdaje potvrdu o privremeno oduzetim sredstvima i predmetima iz stava 1. ove tačke.

Privremeno oduzimanje deviza i dinara iz stava 1. ove tačke koji se nalaze na novčanim računima subjekta kontrole vrši se na osnovu rešenja Narodne banke Srbije kojim se nalaže blokada tih sredstava i njihov prenos na namenski račun Narodne banke Srbije.

Ovlašćeno lice dužno je da odmah, a najkasnije u roku od dva radna dana od dana oduzimanja sredstava i predmeta iz stava 1. ove tačke, deponuje efektivni strani novac, čekove i hartije od vrednosti - na namenski račun Narodne banke Srbije ili u ostavu kod Narodne banke Srbije; gotovinu u dinarima - na namenski račun Narodne banke Srbije; predmete, isprave i dokumentaciju - u ostavu kod Narodne banke Srbije ili na drugo odgovarajuće mesto.

Po oduzimanju sredstava i predmeta iz stava 1. ove tačke, Narodna banka Srbije pokrenuće odgovarajući postupak pred nadležnim organom.

Onemogućavanje kontrole

11. Smatra se da subjekt kontrole nije omogućio Narodnoj banci Srbije da izvrši kontrolu u smislu ove odluke ako ne postupi u skladu s tač. 8. i 9. ove odluke, a naročito ako onemogućí ovlašćenom licu uvid u poslovne knjige i drugu dokumentaciju ili onemogućí pregled predmeta, prostorija ili drugih objekata ili ne dozvoli privremeno oduzimanje deviza, efektivnog stranog novca, čekova i gotovine u dinarima, predmeta, isprava ili dokumentacije iz tačke 10. stav 1. te odluke.

U slučaju iz stava 1. ove tačke, ovlašćeno lice sačinjava zapisnik o onemogućavanju kontrole.

12. Ako ovlašćeni menjač onemogućí vršenje kontrole u smislu tačke 11. stav 1. ove odluke, Narodna banka Srbije, na osnovu zapisnika iz stava 2. te tačke, donosi rešenje o privremenoj zabrani obavljanja menjačkih poslova na kontrolisanom menjačkom mestu u periodu do 30 radnih dana.

Ovlašćeni menjač dužan je da odmah po prijemu rešenja iz stava 1. ove tačke, a najkasnije prvog narednog radnog dana menjača, to rešenje istakne na vidno mesto na kontrolisanom menjačkom mestu, kao i da sav efektivni strani novac koji se nalazi na tom menjačkom mestu proda banci, odnosno bankama s kojima ima zaključen ugovor, a da dinare dobijene tom prodajom i gotovinu u dinarima uplati na svoj tekući račun.

Dokaze o izvršenju obaveza iz stava 2. ove tačke ovlašćeni menjač dužan je da pismeno dostavi Narodnoj banci Srbije odmah po tom izvršenju, a najkasnije prvog narednog radnog dana menjača.

13. Ako ovlašćeni menjač ne izvrši obaveze iz tačke 12. st. 2. i 3. ove odluke, Narodna banka Srbije donosi rešenje kojim ovlašćenom menjaču nalaže da nepravilnosti otkloni odmah po prijemu tog rešenja, tj. da obaveze iz stava 2. te tačke izvrši najkasnije prvog narednog radnog dana menjača, a obavezu iz stava 3. te tačke - najkasnije prvog narednog radnog dana, pod pretnjom donošenja rešenja o oduzimanju ovlašćenja za obavljanje menjačkih poslova za kontrolisano menjačko mesto ili za sva menjačka mesta.

Ovlašćeni menjač dužan je da o izvršenju naloga iz rešenja iz stava 1. ove tačke pismeno obavesti Narodnu banku Srbije i da joj o tome dostavi dokaze - najkasnije prvog narednog radnog dana od dana isteka roka određenog za otklanjanje utvrđene nepravilnosti iz tog rešenja.

Narodna banka Srbije proverava izvršenje naloga iz rešenja iz stava 1. ove tačke i, ako utvrdi da nisu izvršeni svi nalozi iz tog rešenja, donosi rešenje o oduzimanju ovlašćenja za obavljanje menjačkih poslova za kontrolisano menjačko mesto ili za sva menjačka mesta.

Na obaveze ovlašćenog menjača u slučaju oduzimanja ovlašćenja iz stava 3. ove tačke shodno se primenjuju odredbe tačke 22. ove odluke.

Zapisnici i drugi akti

14. Ovlašćeno lice dužno je da o izvršenoj neposrednoj kontroli sačini zapisnik (u daljem tekstu: zapisnik o kontroli).

Zapisnik o kontroli sadrži naročito: datum sačinjavanja zapisnika, predmet kontrole i značajne podatke koji se odnose na taj predmet, nalaz o utvrđenom činjeničnom stanju i potpis lica koje je sačinilo zapisnik.

Narodna banka Srbije subjektu kontrole dostavlja zapisnik o kontroli, na koji on može dati primedbe u roku od pet radnih dana od dana prijema tog zapisnika.

Subjekt kontrole dostavlja primedbe na zapisnik, s dokazima, koje je potpisalo ovlašćeno lice tog subjekta.

Ako je izvršena neposredna kontrola ovlašćenog menjača, primerak zapisnika o kontroli dostavlja se istovremeno i banci s kojom ovlašćeni menjač ima zaključen ugovor o obavljanju menjačkih poslova ako su tim zapisnikom utvrđene nezakonitosti, odnosno nepravilnosti.

Na postupanje banke i njenih zaposlenih u vezi sa zapisnikom o kontroli iz stava 5. ove tačke shodno se primenjuju odredbe tačke 24. ove odluke.

15. Ako proverom primedaba iz tačke 14. stav 4. ove odluke utvrdi da je činjenično stanje bitno različito od onog koje je navedeno u zapisniku o kontroli, Narodna banka Srbije sačinjava dopunu tog zapisnika (u daljem tekstu: dopuna zapisnika), koja se dostavlja subjektu kontrole u roku od pet radnih dana od dana prijema tih primedaba.

Narodna banka Srbije može i neposredno kod subjekta kontrole proveriti navode iznete u primedbama iz ove tačke.

16. Narodna banka Srbije neće razmatrati primedbe subjekta kontrole na zapisnik o kontroli koje se odnose na promenu činjeničnog stanja nastalu nakon perioda za koji je izvršena kontrola (presečni datum), ali ih može uzeti u obzir pri izricanju naloga iz ove odluke.

Ako dostavljene primedbe na zapisnik o kontroli nisu osnovane, ako se njima bitno ne menja kontrolom utvrđeno činjenično stanje, odnosno ako one ne utiču na promenu nalaza utvrđenih nezakonitosti, odnosno nepravilnosti - Narodna banka Srbije o tome sačinjava službenu belešku i dostavlja je subjektu kontrole u roku od pet radnih dana od dana prijema tih primedaba.

17. Narodna banka Srbije donosi rešenje o obustavi postupka kontrole u sledećim slučajevima:

- 1) ako zapisnikom o kontroli, odnosno dopunom zapisnika nisu utvrđene nezakonitosti, odnosno nepravilnosti ili su utvrđene manje značajne nezakonitosti, odnosno nepravilnosti;
- 2) ako subjekt kontrole u propisanom roku svojim primedbama osnovano ospori sve nalaze iz zapisnika o kontroli ili ospori deo tih nalaza tako da su preostale manje značajne nezakonitosti, odnosno nepravilnosti.

Rešenje iz stava 1. ove tačke dostavlja se subjektu kontrole.

Rešenje o nalogima i oduzimanje ovlašćenja

18. Ako se na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog u zapisniku o kontroli utvrdi nezakonitost, odnosno nepravilnost u obavljanju menjačkog poslovanja koja se može otkloniti - Narodna banka Srbije donosi rešenje kojim subjektu kontrole nalaže da utvrđenu nezakonitost, odnosno nepravilnost otkloni u određenom roku.

Subjekt kontrole dužan je da postupi po rešenju iz stava 1. ove tačke, na način i u rokovima utvrđenim tim rešenjem.

Subjekt kontrole dužan je da o izvršenju naloga iz rešenja iz stava 1. ove tačke pismeno obavesti Narodnu banku Srbije i da joj o tome dostavi dokaze u roku koji Narodna banka Srbije utvrdi ovim rešenjem a koji ne može biti duži od tri radna dana od dana isteka roka za otklanjanje utvrđene nezakonitosti, odnosno nepravilnosti iz tog rešenja.

Narodna banka Srbije proverava izvršenje naloga iz rešenja iz stava 1. ove tačke i, ako utvrdi da su ti nalozi izvršeni - donosi rešenje o obustavi postupka kontrole.

19. Ako utvrdi da ovlašćeni menjač nije izvršio nalog iz rešenja iz tačke 18. ove odluke, Narodna banka Srbije donosi rešenje o oduzimanju ovlašćenja tom ovlašćenom menjaču za obavljanje menjačkih poslova za kontrolisano menjačko mesto ili za sva menjačka mesta.

20. Narodna banka Srbije donosi rešenje o oduzimanju ovlašćenja ovlašćenom menjaču i u slučaju da u postupku kontrole utvrdi sledeće:

- 1) da je ovlašćeni menjač prestao da ispunjava uslove za obavljanje menjačkih poslova predviđene Zakonom i propisom Narodne banke Srbije;
- 2) da ovlašćeni menjač nije počeo s radom u roku od 30 dana od dana prijema ovlašćenja;
- 3) da je ovlašćenje izdato na osnovu neistinitih i netačnih podataka;
- 4) da ovlašćeni menjač bez opravdanog razloga ne obavlja menjačke poslove u trajanju dužem od pet radnih dana.

21. Primerak rešenja o nalogima iz tačke 18. ove odluke, odnosno rešenja o oduzimanju ovlašćenja iz tač. 19. i 20. ove odluke - dostavlja se istovremeno i banci, odnosno bankama s kojima subjekt kontrole ima zaključen ugovor.

Na postupanje banke i njenih zaposlenih u vezi s rešenjima iz stava 1. ove tačke shodno se primenjuju odredbe tačke 24. ove odluke.

Obaveze ovlašćenog menjača u slučajevima oduzimanja ovlašćenja

22. Kada Narodna banka Srbije donese rešenje o oduzimanju ovlašćenja za obavljanje menjačkih poslova za određeno menjačko mesto ovlašćenom menjaču koji ima više menjačkih mesta - taj ovlašćeni menjač dužan je da odmah po prijemu ovog rešenja, a najkasnije prvog narednog radnog dana menjača, sav efektivni strani novac i svu gotovinu u dinarima s tog menjačkog mesta prenese na menjačko mesto koje nastavlja s radom ili da ih uplati na svoje račune kod banke, odnosno banaka.

Kada Narodna banka Srbije donese rešenje o oduzimanju ovlašćenja za obavljanje menjačkih poslova ovlašćenom menjaču koji ima jedno menjačko mesto, za to menjačko mesto, odnosno ovlašćenom menjaču koji ima više menjačkih mesta, za sva menjačka mesta - taj ovlašćeni menjač dužan je da odmah po prijemu ovog rešenja, a najkasnije prvog narednog radnog dana menjača, sav efektivni strani novac s tih menjačkih mesta proda banci, odnosno bankama s kojima ima zaključen ugovor, a dinare dobijene tom prodajom i gotovinu u dinarima uplati na svoj tekući račun.

Dokaze o izvršenju obaveza iz st. 1. i 2. ove tačke ovlašćeni menjač dužan je da pismeno dostavi Narodnoj banci Srbije odmah, a najkasnije prvog narednog radnog dana od dana tog izvršenja.

23. Ako menjač ne izvrši propisane obaveze u slučaju oduzimanja ovlašćenja, odnosno ako ne postupi u skladu s rešenjem o oduzimanju ovlašćenja - Narodna banka Srbije može nadležnom organu podneti zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, u skladu sa zakonom, a taj zahtev može podneti i u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

Tajnost podataka u vršenju kontrole

24. Podaci koje ovlašćena lica i druga lica angažovana u postupku kontrole menjačkog poslovanja u smislu ove odluke na bilo koji način saznaju a koji se odnose na kontrolu poslovanja subjekta kontrole, kao i dokumenti koji sadrže takve podatke, uključujući i naloge za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti, odnosno nezakonitosti, kao i rešenja o oduzimanju ovlašćenja iz te odluke - određuju se i štite kao tajni podaci sa oznakom stepena tajnosti "POVERLJIVO" ili "INTERNO", u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Lica iz stava 1. ove tačke dužna su da podatke i dokumente iz tog stava čuvaju kao tajne podatke, odnosno ne mogu ih učiniti dostupnim trećim licima, osim u slučajevima propisanim zakonom.

Obaveza čuvanja tajnosti podataka za lica iz stava 1. ove tačke ne prestaje ni nakon prestanka radnog odnosa, odnosno angažovanja u Narodnoj banci Srbije, kao ni nakon prestanka drugog svojstva na osnovu kog su ta lica ostvarila pristup podacima iz tog stava.

Izuzetno od stava 2. ove tačke, Narodna banka Srbije može podatke i dokumente iz stava 1. ove tačke učiniti dostupnim domaćim i stranim kontrolnim organima, pod uslovom da ih ti organi koriste isključivo u svrhe za koje su pribavljeni.

Objavljivanje podataka iz stava 1. ove tačke izraženih u zbirnom obliku, tako da se na osnovu njih ne može utvrditi identitet subjekta kontrole, ne smatra se povredom obaveze čuvanja tajnosti podataka.

Prelazna odredba i završna odredba

25. Postupke kontrole menjačkog poslovanja banaka, javnog poštanskog operatora i ovlašćenih menjača koje je započelo Ministarstvo finansija - Poreska uprava a koji nisu okončani do 31. decembra 2018. godine - okončaće Narodna banka Srbije u skladu sa Zakonom i ovom odlukom.

26. Ova odluka objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije" i stupa na snagu 1. januara 2019. godine.

AKTIVA sistem doo

Osnivanje preduzeća i radnji | Računovodstvena agencija | Poresko savetovanje
Propisi besplatno www.aktivasisistem.com Obrasci besplatno

Misija, vizija, cilj

Profesionalnim pružanjem usluga najvišeg nivoa iz oblasti administrativno - ekonomsko - finansijsko - pravnog segmenta poslovanja, od osnivanja firme pa tokom celog njenog postojanja, na ekonomičan način omogućiti mikro i malim preduzećima i preduzetnicima da se u celosti posvete svojoj osnovnoj delatnosti, a administraciju da sa poverenjem prepuste Agenciji.
